

נקודות של אור

דיבורים מאירים שזכינו לטמוע מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א בטיעור חוכמי רט"י - ליל טיטי פרטית בראשית תשפ"ג

מי באן מנהל המפעל?

האדם יש לו שאיפות, רצונות והרבה תקוות.

כל אחד בצומת הדרכים שהוא עומד בה, מקווה להגשים חלום, לקבל תענוג או לכבוש הישג מסוים, כזה שאם רק ישיג אותו - הוא יהיה האדם הכי מאושר בעולם!

כך, לפחות, הוא בטוח...

אצל הראשון זה שידוך מסוים, השני חושק בידידות עם אדם כלשהו, חברו מקווה לקידום רציני במשרה, הרביעי תולה תקוות ומבטיח לעצמו לעמוד ביעד תורני שהציב לעצמו, ואילו החמישי - רואה בעיני רוחו את חתונת הפאר לבנו החתן, חתונה שעוד רבות ידובר בה, והן עצום מושקע בה...

אם רק יצליח להשיג את השידוך, הקידום או ההישג הזה - זה יהיה עבורו תענוג אמיתי!!!

הוא אפילו מתפלל על זה, ומקווה לחסדי שמים, שכל תוכניותיו ייצאו לפועל, ורק שלא יהיו תקלות בדרך.

אבל היו גם היו.

פתאום החלום התנפץ. הוא לא הצליח להשיג את שרצה, וגם אם כן - התברר לו שהתענוג ממש לא נמצא שם...

האכזבה קשה.

במקרים קיצוניים, אומר ר' אשר, האכזבה הזו והשאיפה שהתנפצה - גורמת למחלות נפש רח"ל, הנפש זועקת 'למה???' והאדם אינו מסוגל להכיל את הכאב הזה. ר' אשר היה אומר שכל מחלות הנפש נובעות מאכזבות שכאלה...

אבל גם במקרים רגילים, שכולנו מכירים, סיפורי היום-יום של אנשים שרצו וקיוו והשקיעו כוחות ותלו תקוות וביקשו תענוג - והמציאות התנפצה למול עיניהם.

למה זה קורה? למה השם עושה את זה? והרי הבורא הוא טוב ומטיב! למה לא לתת לאדם תענוג כמו שהוא רוצה?

המטרה: כבוד ותענוג!

בכדי להבין מה קורה לאדם ברגע כזה, ומה המטרה של כל האכזבות והקשיים הללו, הרבי נכנס לשורש מטרת הבריאה.

העולם הזה הוא כמו מפעל ענק, שיש בו מכונות, מוצרים ועובדים. למה הוקם המפעל הזה? כולם בטוחים שהוא קיים בכדי לייצר את החטיף או המוצר, אבל האמת שמסתתרת מאחורי המפעל - הוא הרצון של מייסד המפעל להפיק איזשהו תועלת עבורו!

הבורא לא ברא את העולם סתם כך, ודאי שלא בשביל לתת לאנשים מרחב לשוטט בו בחוסר מעש ולרוץ אחר הבלתי נודע...

הבורא יתברך ברא את העולם – בשביל מטרה ברורה מאוד!

“כל פעל השם למענהו!” העולם נברא – למען הבורא!

מהי המטרה? “לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו!” מטרת הבריאה היא – כבוד השם.

מה הכוונה כבוד השם? כמו להבדיל מנהל המפעל, שאבוי למי שייכנס לחדרו ויישב על כורסת המנהלים – כבוד השם הוא ההכרה מי כאן המנהל, מי הוא ששולט ומהווה את הכול.

אדם המכיר באמת הזו, שהבורא הוא המנהל – מרבה את כבוד השם בעולם ומיישם את תכלית הבריאה!

ההבנה הזו, שהבורא מנהל את העולם – היא גם התענוג הכי גדול שיכול להיות לאדם! זהו תענוג שאפילו המלאכים לא יכולים להשיג. רק אדם, שחי בעולם הגשמי והנמוך הזה, ופתאום מגלה את סוד הבריאה בתוך ההסתר הזה – הוא מתחבר ודבק במקור כל התענוגים, הוא שמח – כפי ששום דבר גשמי לא יכול לשמח!

זה הפירוש 'להתענג על השם'! להתחבר למקור כל החיים, להאיר את אורו בחשכת העולם הזה!

המכונה המשוכללת: התורה!

אז אכן, ישנו מפעל גדול, יש כאן חיות עופות וצמחים, יש כאן עולם ומדינות וסערות, יש כאן מוצרים ותפנוקים וגם נופים ושמונה מיליארד אנשים...

אבל כל זה לא המטרה של העולם.

אנחנו, בני ישראל, נבחרנו להיות 'עובדי המפעל', נבחרנו ליישם את התכלית של העולם הזה, להאיר את כבוד השם בעולם, להתענג על זיו שכינתו.

התענוג אליו אנו אמורים לשאוף – זה להתענג על השם.

והאמת, מדובר באתגר לא פשוט!

העולם הזה הוא גשמי, נמוך ורחוק. מאוד קשה לזהות בתוך העולם החומרי – את הבורא שמחיה את הכול. כי כל העולם נראה נוצץ כל כך, גאוותני כל כך, כזה היודע להסתדר לבד...

ולתענג על השם? מי חושב על כך בכלל... מול התענוג הלא מוחשי הזה קיימים אינסוף טעמים והרפתקאות, חוויות ותענוגים, תאוות וסיפוקים...

כשהאדם מסמן לעצמו מטרה בחיים – האפשרות הכי רחוקה היא, שהמטרה הזו תהיה להתענג על השם. הכי קל לרצות ולשאוף – להתענג על הישג, על כבוד ו'מימוש עצמי', על חוויה מסעירה...

ואכן, ברגע הראשון אפשר להיבהל מהאתגר הזה: כיצד אפשר לדרוש מאיתנו, עובדי המפעל, לגלות את כבוד השם בעולם נמוך כזה – ולבחור להתענג על השם מול שלל הפיתויים הקורצים???

אבל, כמו בכל מפעל מתוכנן היטב, הציב המנהל מכונה משוכללת שנותנת לאדם את הכוח לחיות נכון, ליישם את המטרה בעולם.

המכונה הזו נקראת 'תורה'.

תורה – זה לחיות עם ה'סיבות' שהשם מציב לנו.

תורה – זה ללמוד תורה.

תורה – זה ליישם את מצוות השם.

כשהאדם פועל לפי הוראות היצרן – הוא מחובר לדרך, הוא מכוון מטרה. התורה, המצוות וה'סיבות' מזכירות לאדם כל הזמן את התכלית, נותנות לו הכוונה כיצד לפעול בצורה שתקרב אותו אל המטרה, מאירה לו את הדרך – וגם מפרקת את מכשולי העולם הזה וממיסה את ההתנגדות הגשמית לתכלית הרוחנית הזו.

מי שמחובר לתורה מתוך גישה נכונה – הוא אדם שנמצא על הדרך הנכונה, השאיפות שלו נכונות, הוא ממוקד במטרה העליונה של הבריאה הזו.

אבל מה קורה כשהרכב נוטה ממסלולו? כשהאדם מאבד את הדרך? כשהוא מתחיל לחשוב שאולי בעצם הוא כאן השולט, הוא מנהל המפעל? כשהוא מתחיל לתלות תקוות לקבל תענוג ממקום אחר? זו הבעיה הגדולה ביותר של האדם.

כי כשהאדם לא מחובר למטרה הנכונה, הוא לא באמת מסוגל לחיות ולהיות מאושר. הוא מתנתק ממקור החיות שלו, הוא מאבד את המצפן!

השיבוש: חשיבה מעוותת!

למה אתה רוצה דווקא את השידוך הזה? למה אתה מתעקש בליבך להשיג את הקידום הזה? למה אתה מקווה לכבוש את היעד התורני שקבעת לעצמך? ולמה אתה מתכנן את אותה חתונה בלתי נשכחת, ומוכן לבזבז עליה מאות אלפי שקלים?

ובעיקר: למה כשמשהו בתוכנית משתבש – אתה מאבד את שמחת החיים?

כי האדם תולה בכל אלה תקוות. הוא בטוח ומקווה שאם רק יצליח להשיג את זה – זה מה שיביא לו את התענוג, זה מקור השמחה שלו...

מה יקרה לאדם הזה אם יוכל לחתן רק במעמד מניין מצומצם? ומה יקרה אם לא ישיג את הקידום החלומי? הוא יישבר, יתרסק.

למה? כי הוא איבד את התקווה לתענוג...

וכאן, בדיוק בנקודת השבר הזו, אומר הרבי, נמצא סוד החיים:

המצב הזה אליו נקלעת? הוא מצב של 'תוהו ובוהו', בלבול, אכזבה וחושך על פני תהום...

למה הבורא עשה לך את זה? כדי להראות לך שאין שום דבר בעולם שתוכל להפיק ממנו את העונג הנפשי שאתה כמה אליו!

שום חבר בעולם, שום שידוך בעולם, שום חוויה בעולם – לא מסוגלת להביא לאדם תענוג אמיתי ובר קיימא! רק החיבור להשם!

ואם חשבת וקיווית שאחד מכל אלה כן יביא לך את התענוג המיוחל – זה אומר ששכחת מה המטרה, שהתבלבלת בדרך...

במקום לחיות עם אמונה כמו פתי וכמו תינוק שלא חושב יותר מידי ונותן לאימו לדאוג לו, נקלעת למערבולת של חשיבה מעוותת!

חשיבה מעוותת יכולה להיות חשיבה רגשית. חיים בצל חשבונות רגשיים סוחפים וכואבים, בלבול חרדות ונחיתות שגרמו לך לתלות את התענוג בהישג כזה או אחר...

חשיבה מעוותת יכולה להיות גם חשיבה שכלית! היגיון אנושי שאומר – העונג שלך נמצא כאן ורק כאן...

והכי מפתיע – שחשיבה מעוותת עלולה להיות גם כזו הרוויה באמונה! אמונה המלווה בחישובים ובחשבונות – אינה אמונה תמימה בבורא, ואוטומטית הופכת גם היא למעין חשיבה מעוותת...

הפֿתְרוֹן: תוהו ובוהו!

כל סגנון חשיבה שמוביל אותך למסקנה שהאושר שלך נמצא דווקא בהישג כזה או בסיפוק אחר – היא חשיבה מעוותת, הנובעת מסטייה ממטרת הבריאה...

ובכדי להציל את האדם מהסתבכות בעיוותי החשיבה המרחיקים אותו מהמטרה העליונה שלו – דווקא לכן הבורא מכניס אותו למצב של 'תוהו ובוהו', לאכזבה והתנפצות התקווה.

האם כדי לשבור אותך? חלילה. אדרבה! הקשיים הללו נועדו להשיב את האדם למסלול הנכון, להביא אותו לחפש את העונג האמיתי, זה שאינו תלוי בשום הישג בעולם. עונג צרוף של להתענג על השם!

למה מגיע 'תוהו ובוהו'? כדי שהאדם יצעק ויאמר: אלוקים, יהי אור! תאיר לי אתה את הדרך!

ישנם אולי אנשים שבמקום להבין את האמת הזו מנסים להמשיך לתלות תקוות ולהילחם בכדי להגשים אותם, אבל האנשים הללו רק מגבירים את הרעב הפנימי שלהם לאושר אמיתי!

'משביעו – רעב', מי שמנסה להשביע את הדחף לתענוג על ידי שאיפות לעינוגים לא נכונים – רק הופך לרעב יותר ויותר!

אבל 'מרעיבו – שבע', מי שיודע שה'פוקוס' לא אמור להיות על חיפוש עונג גשמי מסוים אלא להתענג על השם, הוא שבע ורגוע! הוא רגוע מתוכו!

אז, איך אמר ר' אשר, להקדוש ברוך הוא יש סבלנות כבר חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש שנה שתתחיל ליישם את תכליתו... אפשר לנסות לחפש דרך אחרת, ולהתעקש לקבל עונג ממקור אחר, אבל הפתרון האמיתי לרעב של האדם לעונג – הוא להתענג על השם ולהתחבר אליו!

לא משנה מה אתה עושה, משנה מה אתה רוצה!

לחידוד הדברים, ציין הרבי את דברי ר' אשר שהוזכרו בצינתוק בתחילת השבוע:

ר' אשר אומר – שכל מה שהאדם צריך, השם נותן לו!

ומאיפה יש לאנשים כל כך הרבה חובות? מהבזבזים על מה שהאדם לא היה צריך...

ושאל אחד המקשיבים: אז, לפי ר' אשר, האם עלי להפסיק לחתן באולם אירועים ולהתחיל לחתן במעמד מניין מצומצם בבית הכנסת? ---

האם עלי לצמצם בכל הוצאותי ולדאוג בכל שקל שאני מוציא – שמא מדובר בבזבוז?

הסביר הרבי: עבודת השם אינה 'שולחן ערוך', אין בה כללים מוגדרים של מותר ואסור. עבודת השם תלויה לפי הסיבות והמצב העכשווי.

דבריו של ר' אשר מדברים על הכוונה, על המטרה שאתה מציב: שהתקווה שלך לעונג לא תהיה דווקא מחתונה גדולה ועשירה, או דווקא הישג כזה או אחר! אם יש לך את הכסף לזה ואינך נכנס לחובות – אדרבה, תעשה את זה. אם השאיפה להתקדם לא גונבת לך את מנוחת הדעת – אדרבה, תשאף ותשאף!

אבל שהמטרה העליונה תמיד תהיה – להתענג על השם וללכת לפי ה'סיבות'!

ולהסכים בלב שלם שאם ה'סיבות' יובילו לכך שאין לך אפשרות לחתן כפי שרצית – אז זהו רצון השם, וזה מה שהכי טוב עבורך!

יו"ל ע"י 'נקודות טל אור' - ספינקא, ניתן להשיג ככית מדרשונו רחוב דונולו 11 בני ברק,

או באימייל: a0504171897@gmail.com